

„Soča“ izhaja vsak petek in velja pošto prejemanja ali v Gorici na dom pošiljana:

Vse leto f. 4.50
Pol leta „ 2.30
Četrt leta „ 1.20

Pri oznanilih in prav tako pri „poslanica“ se plačuje za navadno trisopno vrsto:

8 kr. če se tiska 1 krat
7 „ „ „ 2 „
6 „ „ „ 3 „

Za večje črke po prostoru.

SOČA

Posamezne številke se dobivajo po 10 soldov v Gorici v tobakarnici v gosposki ulici blizu „treh kron“ in na starem trgu. — v Trstu v tobakarnici „Via della caserma 60“.

Dopisi in naročnina naj se blagovoljno pošiljajo uredništvu „Soče“ v Gorici Via del Municipio v Kalistrovi hiši III. nadst.

Rokopisi se ne vračajo; dopisi naj se blagovoljno frankujejo. — Delalcem in drugim nepremožnim se naročnina zniža, ako se oglase pri uredništvu.

Glasiloslovenskega političnega društva goriškega za branbo narodnih pravic.

Cesarjev dan.

V Gorici 20. avgusta.

Italijanski tabori se svojimi širokoustnimi resolucijami — spenjajočimi se po najlepših biserihsabsburške starodavne dedine — vzbudili se po vsej naši kronovini od Predela do Adrije od kranjske do italijanske meje mogočen odmev, ki se je na predvečer rojstnega dne našega presv. cesarja in na rojstni god sam gromovito razlegal po vseh naših hribih in dolmah in še daleč naprej čez deželne in državne meje. Tako glasnega, tako razločnega in odločnega odgovora še niso nigdar slišali vrtoglavi rogovileži unkraj meje — na svoje nepremišljene zahteve. In kaj bi ne? saj je cela dežela govorila, saj je bil ži v plebiscit, ki je z ognjenimi jeziki, v neprenehajočem gromu topičev, v žarečih iskrah švigajočih raket, v veličastnih akordih narodne himne in na tisoč drugih načinov vesoljuemu svetu javil slovesen protest proti sklepom italijansko-republikanskih taborov in proti revolucionarnim demonstracijam onih zaničljivih domačih in importiranih elementov italijanske narodnosti, kateri po naši mirni domovini tihotapsko italijanske trikolore razvešajo, razbojniške oklice trosijo, zaslužnim državljanom žugajoča pisma pošiljajo, bombe nastavljajo in se sploh po takih ostudnih činih odlikujejo, koji pravični srd in gujus vzbujajo pri vseh kolikaj blagočutnih ljudeh. — Da, to vam je bil pravi, pravcati plebiscit, katerega ni vzbudila nobena agitacija — ampak ki se je sam vnel mej prebivalstvom naše dežele, ali če hočete, ki ga je vnel pravi avstrijski patrijotizem na vrhuncu svoje nevolje zaradi večnih, uže prenadležnih in predrznih rovarij tako zvanih Italianissimov ta in unkraj meje. Ta sveta nevolja je vskipela ter se razlila v navdušeno demonstracijo zvestobe in vdanosti do preljubljene skupne domovine Avstrije in do mogočne vladajoče hiše Habsburške, koje viteški načelnik je praznoval 18. t. m. svoj 48 rojstni god.

Po vseh višinah naše dežele so goreli na predvečer tega slovesnega dneva velikanski kresovi, po vseh občinah so gromeli topiči pozno v noč, povsod so pevski zbori vnetega srca prepevali cesarsko pesem in od vrha do vrha, iz doline v dolino so se širili in razlegali navdušeni živioklici na čast cesarju, v slavo Avstrije. V nedeljo na godovni dan pa se je zbiralo ljudstvo — na čelu mu javni zastopi — k službi božji, ki se je po vseh cerkvah s posebno slovesnostjo obhajala; tam je iz dna srca dvigalo iskrena svoja vosčila proti nebu: Naj nam Bog še mnogo let živi viteškega cesarja Franca Jožefa I., bogato obdarjenega z vsemi vladarskimi čednostimi; naj mu ohrani svetlobo uma in modrosti, da bo vselej previdno in pravično vladal različne narode, združene pod njegovo mogočno krono; naj blagoslovi njegovo hrabro armado, ki se zdaj junaško bojuje za osvobodjenje nesrečne slovanske „raje“ iz turške sužnosti in naj na vse strani okrepi, ter mogočno ohrani skupno nam domovino Avstrijo!

To je resolucija, katero je sklenilo pre-

zvesto prebivalstvo cele goriško-gradiške kronovine na cesarjev rojstni god, ter jo iz globine srca odposlalo do najvišega prestola vladarja vseh vladarjev, od kojega neomajene pravičnosti sme zanesljivo pričakovati, da bo de uslišana.

Ta resolucija se, seveda, nikakor ne vjema z onimi, ki so jih vročekrvni italijanski republikanci sklepali na svojih taborjih, se tudi ne zлага z bombastičnimi proklamami, ki jih revolucionarni rogovileži v novejšem času trosijo po naši in po sosednih deželah; — a ona je izraz pravega ljudskega mišljenja, je soglasni, iskreni „votum popoli“ in kot taka odločuje tako mogočno na svetovni tehtnici pravice, da je najstrastnejši pritisk italijanskih rogoviležev ne more prizdigniti. 18. avgusta 1878 smo goriški deželani pokazali, kolika je naša navdušenost za staroslavni dom in cesarja; — če hoče Italija okusiti sad te navdušenosti: hajdi, naj se leti!

Iz Bosne.

Iz zasedanja Bosne in Hercegovine je nastala krvava vojna, v kateri se sicer srečno bojujejo naše junaske čete, ki pa vendar vsak dan veliko žrtev pobira. — 14. t. m. so ustaši v velikem številu napadli malo posadko v Banjaluki, obstoječo samo iz par kompanij Weberjevega pešpolka. Naši so napad uže poprej slutili ter so spravili vse, kar se ni moglo bojevati, posebno pa ranjene, v grad. Hrabro so se držali naši, a presila ustašev jih je vendar primorala umikati se proti gradu. Turki so zasedli vse, kar je bilo višjih hiš in v zlasti minarete in od tod so streljali v grad, kjer so ranjenci ležali, pri tej priliki je bil ranjen polkovni zdravnik dr. Laska, mnogim Goričanom jako priljubljena oseba; (Je uže v Gorici pri družini, kder bo kmalo okreval, ker je k sreči le lahko ranjen.) Ko je boj uže več ur trajal in je bila nevarnost največa, razbije se šrapnela iz Uhačijskega topa med ustaši in za njo še druga in tretja ter podere z vsakim pokom celo gručo ustašev na tla. Pršla je pomoč iz Gradiške: 4 kompanije Wetzlarjevega pešpolka s 4 topovi. To je izdalo. Ustaši so se morali umakniti in na stotine njih je ostalo mrtvih in ranjenih po mestu in v okolici. Precej zanesljiva poročila govore o 800 mrtvih in ranjenih ustašev, naših pa sta dva častnika mrtva, sedem ranjenih in okoli 250 mrtvih in ranjenih mož. Zdaj je zopet mir in red v Banjaluki.

Živahna bitka se je vnela 16. t. m. pri Han-Belalovci, kder je 13. vojni oddelek pod poveljstvom fzm. Filipoviča napadel utrjen tabor ustašev, ter sovražnika sijajno zmagal in nazaj vrgel. 20 šotorov; mnogo orožja, veliko streliva in živeža, obleke vozov, konj in družih reči so naši zaplenili. Zgube na naši strani niso bile velike, sovražnikov je padlo veliko več; naši so vjeli 130 ustašev.

Čete generala Szaparyja, katerim se je do zdaj najhujše godilo, bile so se 15. t. m. pri Livnem, kder se je deležil boja tudi dalmatinski strelski bataljon bramborcev, ter je ustašem mnogo zgube prizadel. Ustaši, okole 3300 mož z 8 gorskimi kanoni, so se morali umakniti. Dalmatinski strelci so imeli 11 mrtvih in 5 ranjenih. Po bitki vdal se je eden oddelek Turkov, 1 častnik in 56 vojakov, pri mejni postaji Arzano, ter je oddal orožje. — 19. avgusta so čete generala Szaparyja odbile po daljšem boju napad ustašev na Dobo, pri kateri priliki je bil fmlt. Šmigoc lahko ranjen.

Po najnovejših poročilih nadpoveljnika Filipoviča je naša armada 19. t. m. po hudih bitkah vplnila v Bosno glavno mesto Serajevo, kder se je vnel najgrozovitejši boj, kar si ga le moremo misliti. Iz vsake hiše, vsakega okna, vsake špranje so

streljali na naše junake; celo ženske in ranjenci so se udeleževali boja. Boj je trajal do 2. ure popoldne. Neverjetni prizori divjega fanatizma so se vršili. Nekatere hiše so zgoarele. Tudi na naši strani so zgube žalibog znamenite. Po dokončanem boju in popolnem zasedanju mesta postavila se je na gradu mej navdušenim vriskom naših čet cesarska zastava. Pričakujemo nadrobni poročil.

Našim mladim prijateljem, narodnim dijakom!

Nada boljše bodočnosti našega ljubega naroda je naša mladina. V Vas, narodni dijaki in visokošolci, stavlja slovanski narod največe zaupanje; Vi boste časoma voditelji njegovi, če ostanete zvesti ter se obnešete kot učitelji in buditelji svojih bratov med ljudstvom, katerim ni dano, doseči više narodne omike, nego na klopek domače šole. Vam, sinovom, večinoma terdega kmeta, katerim niso zakrite očetove težave, pa so dobro poznane naše narodne reve, dana je sveta naloga, da razsvetljujeate mej prostim ljudstvom narodno temo ter v priprostitih, a poštenih srcih užigate iskro domoljubja.

Slovenski narod ima mnogo, prornogo sovražnikov, največ pa mej lastnimi sinovi, injeja izdajicami. Posebno nam primorskim Slovincem se kaže obnebeje jako temno. Pogoltna Italija uže več časa raztara svoje kremplje po lepih naših slovanskih pokrajinah, po deželi pa se šopiri lahonstvo ter povsod svoje mreže nastavlja, da vjame v nje čedalje več izneverjenih slovanskih sinov ter si posebuo iz vrste polomikancev, bodi obrtnikov, bodi trgovcev ali drugih nabira privržence — brez značajne renegate.

Naše domače ljudstvo se zapeljuje po svojih lastnih izneverjenih sinovih, ki hudobno vporabljajo vsako laž, da je le odstranjujejo od narodne ideje ter mu dušijo narodni čut.

Naši južni bratje po kervi in kerstu se bližajo tako zaželjeni osvoboditvi od kervoločnega Turka; mogočna Avstrija je poslala svoje zveste sinove v Bosno in Hercegovino, da tem preje rešijo uboge slovanske kristjane tisočerih muk, ki jih v sremotnem suženstvu uže dolga stoletja prestajajo. Uže je tekla kri naših bratov, da, sinov poštenih slovanskih mater tam doli na jugu. Boriti se jim je proti fanatičnemu musulmanu; in to vporabljajo zopet naši hudobni sovražniki, posebno pa lahoni in nemčurji, da našemu prirostenemu ljudstvu slikajo divjega turškega barbarja kot Slovana ter lažljivo pristavljajo: „evo vam vaših bratov Bošnjakov in Hercegovcev, ki vašim slovanskim sinom meč na persa nastavljajo ranjence terpintijo, mervta trupla skrunijo itd. to so vam bratje, za katere ste pred ne davnim doneske nabirali!“ In kdo podučil našega prostega kmeta ter mu razložil, da tako nesramno zvija le perfidnost resnico; če ga ne boste vi mladenči, kot njegovi sinovi? — Tedaj dragi nam mladi prijatelji, sedaj, ko ste na počitnicah, in se lahko prosto gibljete v mejah, ki jih dostojnost odkazuje vsakemu omikancu, podučujte naše ljudstvo ter raztolmačite nevednežem hudobne namere naših vsestranskih nasprotnikov, povejte mu, da slovansko-kristjanski Bošnjak in Hercegovec s teškim srcem pričakuje odrešitve iz turške sužnosti, da odprtimi rokami sprejema avstrijske vojake in da so oni, ki zavratno napadajo naše vojake, skoro sami barbarični Turki, kateri čutijo zadnji vdarec preteč ujhovemu gospodarstvu na ubogo terpečo rajo.

Kako vam je mladenči dana sedaj lepa prilika, shajati se se svojimi priprostimi sobrati in koliko lahko narodni ideji koristite, če malovedno ljudstvo v narodnem duhu podučujete, mu poveste, kaj so naše želje, kakovi naši principi, ter kako naj postopa pri raznih volitvah, kako naj sploh zahteva, kedar je posebna opravila privajajo v javno življenje, da se mu ohranijo in izvršujejo svete narodne pravice.

Zmenite se mej seboj, če tudi kot dijaški pri-

jateljji po par ur oddaljeni bivate, kje se ta ali oni praznik snidete, da s petjem, govori ali igro ljudstvu pokazete, kako lep je naš jezik, kako obširna je slovenska domovina in kako težavno se nam je boriti za svete narodne pravice. Vsaj ni treba veliko priprav, ki mnogo stanejo, pa malo koristijo; na kmetih je oder za primerne, priprostemu občinstvu razumljive predstave kmalo napravljene: par tramov, nekoliko deš pa zelenega vejevja za kulise in dekoracijo, pa je zadosta in gotovo najdete povsod kacega narodnega prijatelja, ki vam radovoljno vse to priskerbi; glavna stvar pa je itak, da se kaj naredi za našo sveto narodno reč, da se priprostemu ljudstvu uname vsaj prva domoljubna iskra v njegovem srcu.

Malo imamo moč, ki bi bili vneti za zatiranje naš narod, nemila smrtas kosa nam tudi te pobira.

Lavriča nij več mej nami in kdo izmej vas dijaci se ne spominja tega dijaškega očeta, komu so nemana njegova dela na narodnem polju? Njegovi uki, njegove rodoljubne namere so ostale v naših mladih srcih; izpolnujmo te, saj storimo le svoje sveto narodno dolžnost.

Kocijančiča smo pokopali, zapustil nam je svoje krasne kompozicije, in lep zaklad nabranih narodnih pesni. Carlija smo izgubili, tudi verlega pevca, pevovodjo in skladatelja. Kdo se ne spominja teh dveh bivših dijakov? Kako sta bila navdušena za lepo petje! Kdo iz mej mladih sošolcev je pozabil lepe Kocijančič-Carljeve zборе v Gorici? In ali moremo lepše spolnovati svoje narodno ljubezen, nego če širimo mej priprosto naše ljudstvo njuno zapuščino, — narodno petje?

Lapa narodna pesem je oni magnet, ki našega kmeta navdušuje ter vzbuja v njem čvrsto narodno zavest; ono lupi rax njega trdo skorjo surovih véd, ostaja pa tudi včasih terdovratno žilo najzagrizenejšim sovražnikom našega naroda. V slovenskem renegatu se vest probuja, ko sliši premilodonečo slovensko pesem, peče ga, sramuje se, da je postal izdajalec tako lepih narodnih glasov. Petje je ona iskrena moč, ki ogreva zmrzle narodne zaspance, pa posebno mogočno upljiva na njezne ženske čute. Zdaj imate, verli dijaki, ugodno priliko, da se pokažete vredne sinove slovenskega naroda, ne vežejo vas šolske prepovedi — petje je na počitnicah svobodno. In tudi tu ni treba kake posebne priprave, kmečka čitalnica ni „teater“, ne zahteva dovršene umetnosti, ampak se zadovoljuje s priprosto, pa ubrano pesmijo.

Znano je pa, da na Goriškem imamo prelepo število narodnih duhovnikov in ti so tudi naj boljši prijatelji dijakom. Naša čestita duhovščina vam segne gotovo prav rada pod pazduho, kjer pojde za probudo slovenskega ljudstva v narodnem obziru.

Konečno naj mi bode še dovoljeno, da postavim vsem dijakom v izgled, njih sobrate, verle Vertojbske rodoljube. Vertojbska čitalnica napravlja s pomočjo domačih dijakov vsako leto kako zabavo. Serce mi je radovalo, ko sem pred ne davnem na nekem goriškem odru zapazil dva brata dijaka s svojima sestricama. Saj ni lepšega, nego so taki narodni prizori. Tedaj mladi nam dragi prijatelji, dijaci, storite tudi vi svojo sveto narodno dolžnost posvečevaje počitnice svojemu narodu; vsak naj po svoji moči in po svojih domačih razmerah kaj pripomaga, vsak naj vzdika kamen, da dovedemo skoro z vzajemno pomočjo pod streho svoj stalni, narodni dom.

Tone.

Prihitite na pomoč!

V podporo ubogih družin, ki so jih zapustili v vojno službo poklicani rezervisti, ustanovil se je v Gorici pod predsedstvom deželnega glavarja, gospoda viteza Alojzija pl. Pajerja-Monriva, posebni odbor, kateri je objavil sledeči poziv:

Rojaki! Letošnja mobilizacija c. k. armade je poklicala mnogo naših deželanov, rezervistov, v vojno službo; šli so za cesarsko zastavo na tujo zemljo in mnogo ubogih družin je zgubilo vsled tega glavno, nekatero celo edino svojo podporo.

Z izgledno radovoljnostjo in vdanostjo so slušali ti vojaki čute državljanske dolžnosti, a posloviši se od avojih predragih sorodnikov, jim ni žalila srca samo ločitev, ampak še hujsje jih je pekla misel, da bodo morale njih zapuščene družine silne reve in nadloge prestatjati.

Za to naj bi oni, katerim niso naložene take osebnne žrtve — ter živé v srečnejših razmerah, blagodušno pomagali olajšati nemilo osodo zapuščenim družinam ter pomiriti v skrbi vtopljena srca onim, katere je vojna služba svojim odrgala.

Ker dobro poznamo vašo iskrenost in visokodušnost, kateri sti se med goriškimi deželani še vedno odlično obnesli, kedar koli je trebalo pomagati trepetemu človeštvu, združili smo se podpisani v namen, da v srčnem pozivu do svojih dragih sodeželanov prosimo miledarov za ta sveti, človekoljubni namen.

Doneske, katere nam blagovoljno pošljete, razdelimo v pomoč najpotrebnejšim družinam v vojno službo poklicanih vojakov, o kojih premoženjskih razmerah se hočemo poprej vestno prepričati.

Od vaše rodoljubne blagodušnosti pa pričakuje-

mo tako obilnih deneskov, da bodo presejali potrebe, ki jih je sedanja delna mobilizacija prouzročila in da nam bo mogoče iz ostankov ustanoviti poseben zalog, iz katerega se bode lahko zajemalo, kedar vtegnejo v bodočnosti nastati enake potrebe.

Oni, kateri bodo blagovoljno pobirali visokodušne darove, naj jih bodo pošiljali odborovemu blagajniku, gosp. vitezu Andreju pl. Pauletig-u-Vialpino v Gorici, v gosposki ulici h. št. 266.

Podporni odbor za uboge družine rezervistov.

PAJER

Mobilizacija je hudo zadela tudi našo deželo; odtegnila je kmetijam in obrtnijam mnogo najboljših moči in marsikateri družini edino podporo. Za to pa mora biti naša sveta dolžnost, da prihitimo tem nesrečnim družinam v njihovih revah in težavah na pomoč, ter jim z obilnimi milodari olajšamo njihove silne skrbi, mnogim tudi nenadomestljive zgube, katere jim vtegnejo prizadeti krvavi boji z divjimi ustaši. Zato bo tudi urelništvu našega lista radovoljno sprejemalo visokodušne darove, ter jih priobčevalo v svojih predalih — pa sproti odrajtavalu slavnemu podpornemu odboru. Res je sicer, da ni vsled neugodnih letin nikjer obilnosti v deželi, ni pri posestnikih, ni pri trgovcih, ni pri obrtnikih; — a kdar gre za pomoč onim siromašnim družinam, katerih ude je državljanska dolžnost pozvala v sveti boj za rešitev naših krščanskih bratov iz sramotnega turškega jarma, ki jih uže dolga stoletja tlačí in davi; ko gre za razširjanje civilizacije v one sicer rodovitne, pa zanemarjene in od krvočnih pijavk izpite dežele, v katerih se v sramoto cele Evrope še vedno šopiri Slovanstva najhujji sovrag; ko gre slednjic za čast in slavo naše skupne domovine — Avstrije, za katero zdaj svojo junaško kri preliva toliko najverlejših naših deželnih sinov — treba, da si tudi mi, ki smo doma ostali, prostovoljno kako žrtev naložimo, ter zapuščenim sirotam, kolikor je le mogoče, pomagamo. Naša narodna družstva so se uže večkrat obnesla, kedar je šlo za človekoljubne namene. Tako lepe prilike pa še nigdar niso imela, nego jo imajo zdaj, da razodenejo zraven človekoljubnosti tudi oni patrijotizem, kateri je po lastnih besedah našega presv. Vladarja v odgovoru na Slogino adresu Slovincem prirojen. „Slavec“, čitalnice, bralna družstva! na delo v pomoč revnim družinam naših rezervistov!

Dopisi.

V Gorici, 22. avgusta. — Leto in dan nismo prijeli toliko poročil z dežele, kolikor zadnje tri dni in vsa se sučejo okolo istega predmeta — popisujoc namreč slovesno praznovanje cesarjevega rojstnega dne. Ako bi hoteli vse dotične dopise ponatisniti, morali bi vse drugo gradiivo odložiti in vsaj dve poli samo s temi popisi napolniti. Ker je tudi to veselo znamenje in najlepši dokaz čvrsto vzbujenega, in kakor posnemamo iz mnogih dopisov, tudi dobro razumljenega patrijotizma, bi prav radi vsem vstregli ter vse priobčili, kar se je pri tej slovesni priliki tu pa tam godilo. A to ni mogoče; prostor enkrat na teden izhajajočega lista nam tega ne dovoljuje; za to pa hočemo kratko in točno posneti posebnosti iz posameznih poročil.

Goriški mestni zastop se ni mnogo potrudil, da bi proslavljaj cesarjevo rojstvo. Na predvečer je mestna godba, v praznični uniformi, svirala cesarsko himno pred glavarstveno palačo, potem nekoliko komadov na navadnem prostoru na Travniku in slednjic je sviraje obhodila glavne mestne ulice. Druga leta so godbo spremljali meščani z voščenimi torčami, letos požarni stražniki s svetilnicami; ni na predvečer, ni jutraj 18. tega ni bilo slišati nobenega strela na mestni račun. — 18. t. m. je na stolpu prvostolne cerkve plapolala črno-rumena avstrijska zastava — prav tam, kamor je bila ne davno predrzna roka obesila ital. trikoloro, le da je prva ponosno vihrala celi dan, mej tem ko ni druga niti zore preživela. Pa ne da bi mislili, da je dal slavni magistrat avstrijsko zastavo postaviti; kaj še! — Ob 10. uri je bila, kakor po navadi slovesna sv. maša v prvostolni cerkvi s zahvalno pesnijo; deležile so se je vladne in deželne oblastnije, vojaštvo, župan in nekateri svetovalci itd. Veliko slovesnejše je obhajalo cesarjevo rojstvo podturnsko predmestje. Dasi so se zavire delale od take strani, od koder bi jih bilo najmanj pričakovati, napravili so veudar verli Podturenci sijajno ljudsko veselico na javnem trgu, ki je bil v ta namen primerno okinčan z avstrijskimi in deželnimi zastavami, zelenjem, cvetlicami itd. Plesna veselica je začela s cesarsko himno, ki se je pozneje še večkrat ponavljala. Na večer je bilo predmestje krasno razsvetljeno in sicer je trajala razsvečava do blizo polnoči. Ljudstvo je bilo židane volje in vršilo se je od začetka do konca vse v najlepšem redu. S. Rokarji so se zares izvrstno obnesli!

Po vseh gorah v goriški okolici, na vsakem vrhu so goreli zvečer veliki kresi; pa tudi vasi v ravnini so zapalile vsaka svoj kres. Posebno pomenljiv kres pa je bil tisti, ki je gorel na ravno tistem mestu na

podgorskem hribu, kjer je vihrala 2. junija t. l. italijanska tribojnica. Ob enem se je razlegalo od vseh strani slovesno zvonjenje in veselo gromenje topičev. Ni ena občina v celi okolici in po vseh Brdih, da bi ne bila zapalila svojega kresa, da bi se ne bila deležila s svojimi zvonovi in topiči slovesnega koncerta; mnogo njih so prižigale tudi umetne ognje, ki so škropili žareče iskre v ponočno temino V Gorici pa so skrivne rovarske roke trosile manifeste tako zvanega „Comitato delle Alpi Giulie“ na čast in prospeh Italije „irredente“. Predno nadaljnje mo poročili z dežele, naj še omenimo, kako odlično lojalno se obnaša tukajšnji dnevnik „L' Isonzo“, o katerem se sploh govori, da je organ sedanjih magistratovcev: Niti ene besedice ni erhnil o slovesnostih, ki so se vršile na čast cesarju po celi d želi, tudi ob onih ne, ki so jih tako sijajno napravili v Trzibu (Monfalcone) v Grudišci in drugod po avstrijski Furlaniji. In tak list hoče zastopati javno mnenje naše dežele ter si drzne trditi, da je patrijotičen?

V Komnu je sodelovanje društva „Slavec“ močno povečevalo slovesno obhajanje cesarjevega rojstva in to kolikor pri slov. sv. maši, toliko pri koncertu, kateri je popoldne 18. na krasno okinčanem dvorišči vzbudil ne samo zadovoljnost in zaslužen pohvalo, ampak v resnici pravo navdušenje med veliko množico tržaške in domače gospode, posestnikov in kmetov iz bližnje in daljne okolice. Pevcev ni bilo ogromno število, a bili so izbrani, bili so pravi slavci, mej katerimi se je pa prav posebno odlikovala slavkinja pl. gospa F....., ki je se svojim prelepim petjem žela gromovito pohvalo in — krasen venec. Gospod pevovodja, je tudi lahko z vsem ponosom lavorov vence domov nesel, ki so mu ga podarile kopenske krasotice. Po koncertu je bila jako živahna domača zabava s plesom, petjem, napitnicami i. t. d. Prekrasen večer!

V Ajdovščini: na predvečer pritrkovanje zvonov, streljanje z možnarji, na zvoniku razobešena avstrijska zastava, velikanski kres, prižiganje raket. 18. t. m. streljanje; slovesna sv. maša v lepo okinčani cerkvi s zahvalno pesnijo; udeležili so se obč. zastop in corpore, vsi c. k. uradniki, druge honoracije in veliko občinstva. Občinski zastop je razdelil milodare med siromašne občinarje in podelil podpore onim, katerih močje in otroci so bili na bojišče v Bosno poklicani. Zvečer veličastna razsvečava trga — celo najoddaljeneje in siromašne hišice so prižgale lučice, povsod razvešene avstrijske, slovenske in deželne zastave, po ulicah vse živo in navdušeno. Društvo „Edinost“ je napravilo na večer obilno obiskan banket, ki je trajal do pozne noči. Da so švigale patrijotične napitnice, se razume.

Na Otlici nad Ajdovščino je gorelo 17. zvečer kakih 40 velikanskih kresov, sivi Čaven je bil magično razsvitljen, kakor še nigdar poprej; vse ljudstvo, mlado in staro, duhovnik, gozdnarji so se zbirali okoli ognjenih jezikov, ki so visoko plamteli proti pebu. Vzvišenih čutov zerli so vsi očarani na velikansko-krasni prizor, ki se je razvijal pod njimi po vseh višinah in dolinah, po vsem Vipavskem, po briskih holmcih, po golih kraških rebrih, po tržaški okolici — povsod so tu plamteli, tu brleli kresovi, so se dvigale rakete; od vseh strani je šumel odmev streljanja — je brenčalo zvonjenje. Vsaj tacega ni še videl ni čul naš častitljivi oca Čaven! — 18. je bila slovesna sv. maša, mej katero so tudi gromeli topiči.

V Cerničah: 17. t. m. velikanski kres na „Griči“, okrog vsa šolska mladina z gg. učiteljem in učiteljico. Vbrano in iskreno so peli cesarsko himno — ter jo večkrat ponavljali; vmes pokanje topičev in gromoviti živioklici presv. cesarju. Ko so se otroci razšli, zapel je krepak fantovski zbor „Hej Slovani“. Pozno v noči je v najlepšem redu končala nenavadna slovesnost.

V Šmarji so goreli 17. zvečer 3 velikanski kresovi; veselo petje, neprenhljivo streljanje in umetni ognji so povzdigavali ljudsko navdušenje. Na vrhu sv. Bernarda je vihrala slovenska zastava z napisom: „Vdanost Francu Jožefu I.“ Na potu, ki drži proti temu vrhu je bil postavljen slavolok z enakim napisom. Veter ni dopustil, da bi se bil v zrak spustil velik balon z napisom: Živijo F. J. I. Slavolok ostane leto in dan, vrh sv. Bernarda pa je prekrščen v Franc Jožefov vrh v spomin na ta krasni večer.

(Konec prih.)

Iz Gerice 5. avg. (Izv. dop.) V letošnjem gimnazijskem programu nahajamo dva jako interesantna spisa v domačih jezicih, posebno se pa odlikuje slovenski. G. prof. Simon Rutar, naše gore list, ki nam je „začetek svetovni oblasti akvilejskih patrijarhov in pokneženje goriških grofov“ tako pregledno in jasno, temeljito in učeno narisal, pokazal je dovolj, koliko še imamo od njega pričakovati. Ni naš namen, kaj več o tej odlični razpravi govoriti, le to hočemo povdariti, da je omenjenemu delcu namen, fasziriti znanje domače zgodovine, zlasti med učeco mladno, in to je ravno, kar nas veseli. Žalost res obide človeka, kadar pomisli, da celo med izobraženimi Slovenci je le malo taci, ki bi o domači zgodovini kaj znali, da, celo tisti, ki so v prvi vrsti poklicani, da branijo narodne pravice, se kaj malo zmenijo za pretekle do-

mače stvari. In vendar je zgodovina luč resnice in učiteljica življenju, kakor lepo opominja Cicero. In Cassiodorus pravi: Turpe et indecorum est in patriis rebus ignarum esse. (Grdo je in nečastno v domačih stvareh nevednemu biti.) Naša dolžnost je torej, da se za domače stvari bolj zanimamo, in ne le za sedanje, nego tudi za pretekle, da znanje domače zgodovine širimo in vsak napredek v tem obziru z hvaležnostjo zabilježimo. Slovenci imamo težaven pa znamenit poklic. Treba je, da pokažemo našim sovragom svoj ponos, svojo ljubezen do naroda, maščevati moramo narodne krivice. Kako pa? Z delom vsakako. Zamakniti se moramo v starodavne čase; slediti moramo pokazati v zgodovini svojih pradedov, resnico moramo pokazati slepemu svetu. O ko bi se še enkrat prikazal Valvazor v zlati zarji, Valvazor nov, pomlajen, čestitljiv, s pušicami bistrega duha, o potem bi Slovenec lahko vskliknil: zvršili smo, zdaj lahko umerjemo! Toda uprašam, kedaj zvršimo? Smo li v ta namen že kaj storili? Da, nekaj smo storili, G. Parapat je lepo opisal turške boje, prof. Trdina je spisal malo slovensko povestnico, monsignor Kocijančič je tudi že veliko gradiva za domačo zgodovino nabral, ter ali sam pričel, ali pa v zagrebško akademijo poslal. Pa uprašam, kaj je to v primeri z Nemci in Italijani? Vse premalo, malenkost je, preslab spomin za slovenski narod. Kolikokrat so uže Nemci in Italijani našo sprelepo deželo opisovali sebi v korist in čast, nam v sramoto? Ali ne poznaš dolge vrste nasprotnih patrijotov, Morelli-ja, Kanzler-ja, Czörnig-a, Dimitz-a etc. etc. Ali ne veš, koliko slavni mož slovaškega rodu iz naše korenine prištevajo ptujec k svojim, ali pa jih nehvaležno prezirajo ali za malo obrajajo? In kdo je tega kriv? Mi smo tega krivi, mi sami. Za Boga! ali res ni roke med nami, ki bi dostojno naslikala slavno preteklost starega Ozleja, *) bele Ljubljane, solčne Gorice, čestitljevega Gorotana etc. etc.? Da, da mnogo še je dela in zamudili smo veliko, toda ne ustrašimo se, to sveto delo lahko še končamo, lahko še zapustimo spomin, monumentum aere perennius, našega narodnega ponosa, naše narodne ljubezni. Na delo torej, od ptujca ne pričakujemo nič, ptujec nima serca za nas, pomagajmo si sami in Bog nam bo pomagal.

Iz Mavhinja 18. avgusta (Izv. dop.) Kresovi, zvonjenje itd.) Še nekedar nij bil Kras v tako krasnej svečavi, kakor slučaj na predvečer rojstva Nj. Velikanstva, našega cesarja. Na najviših vrhah so goreli veličastni kresovi, kakoršnih najstarejši Kraševci ne pameti, in sicer toliko, da je bil pogled v resnici impozanten. Tako mogočni ognjeni jeziki so Italjanom gotovo dopovedali, da jim na teh bregih slov. morja čisto robena simpatija ne cvete. K temu prištevajo milo ubrano zvonjenje, mislimo si živahno vrevo ljudij po vaseh, zadovoljnost, veselje; i vse to se je vršilo samoobsebnost — brez ukaza! Tudi streljanja ni bilo konca, da so celo divji golobje se po noči vzdignoli ter v dolzih tropah fofotali po Krasu (Bog ve, dejal je nekedo, ali niso to italjanski vedomci, ali splaseni duhovi nekaterih italj. agitatorjev?) O uboga „Italia irredenta! (non ridente?)“ kako si pač vsmiljenja vredna, da ne dobošes po teh krajih ni privrženca, ni žive zveste duše, ki bi za-te marala, ni političnega apostola, ki bi za-te deloval.

„Piangi, che ben n'hai donde, Italia mia!.....“ zapel bi tvoj Leopardi, ko bi bil videl sinočnišnje kresove na Krasu. O vrii conte, kako si srečen, da nejsi videl!..... Tudi na mavhinjskem visokem hribu: „na Gmadi“ je praskal ponosen kres, od koder se daleč tjeda dolu v ne še rešeno Italijo vidi. Ta ogenj se je posebno odlikoval, ker je gorel tik morja i na prav visokem vrhu. Stališča nij mogel župan boljšega izbrati, ko na tem samotarskem hribu, ki koti zvest avstrijski stražar kaj jezno gleda čez morje v sovražno Italijo, i ki jo je sinoč tako strašno plašil z velikanskim jezikom. — Sinočnišnje kresove na Krasu moramo zabilježiti koti svitel dokaz verne udanosti do cesarske hiše, pa tudi demonstracijo proti laškim sanjačem. Temu sporočilu dostavlja pisec teh vrstic še sledeče v pojasnilo zarad pesni njegove, v Soči natisnene pod naslovom: „Primorska (himna!)“ V to pesen so se vrinole neke tiskarske pomote, katere naj blagovoli sl. uredništvo tako-le popraviti. Stih: „Če ne pa, meč ta moj požri“ nij svetopisemski izraz; pač pa: „Če ne, pa meč te moj požri!“ — V 3. kitici naj bi stalo: „Oj, Vlaše, Vlaše...“ Nič ne pomenja tukaj: „kaj trušnja je le-ča zaleza“... Mora stati konkretni stih: „kaj brušnja je le-ča železa?“ Malenkostne tiskarske pomote; a vendar prosim, naj se tukaj popraviti rači i zbog resnice v korist samej pesni, ki jo je, kakor od več strani slišim, občinstvo tako navdušeno sprejelo. Da ste zdravi!

F. Z.

Iz Tabora pri Gabeli v Bosni 8. avg. (Izv. dop.) Slednjič smo vendar v Turčijo došli. — Vhod ni bil ravno težaven, kajti zaprek družih ni bilo, kot e-

*) Gosp. Rutar! Vas ne zadevajo te besede, Vi ste stiknili svojo dolžnost, Vi ste poštenjak, le tako naprej, Bog Vas bliz!

dino le poti, katere so tukaj res v naj revnejšem stanju. Iz Sinja smo marširali na mejo v vas Arzano, 31. p. m. v Imosky in 1. avg. smo ob 11. uri in 36 min. prestopili mejo. Pri tej priliki smo vjeli 3 bašibozake, kateri so hoteli blizo Osoja — na nas streljati. Oboroženi in z municijo priskerbljeni so bili popolnoma. — Naslednji dan smo se zopet vrnili v Imosky. 3. avgusta smo marširali tik buškega blata v Ljubuško, kder smo uže 4. tega bili. Toda ta pot je bila težavna in sicer ravno zavoljo pomanjkanja toliko potrebnih cest. Da je raja tako revna, kakor sem prej po časopisih čital, nisem verjel, a sedaj sem prepričan, v kakovih sponah so reveži toliko stoletij ječali. Oh da bi revo videli!

Iz Ljubuške smo se podali drugi dan proti Mostarju. Govorilo se je, da so Turki v Mostarju mnogo kristjanov in pravoslavni pomorili in da se sploh nečejo podvreči avstrijski vladi. Ta vest nas ni nič kaj prav razveselila, še več smo vedeli in prepričani smo bili, da pot ne bo tje brez boja; a vendar smo bili tudi na narhujše pripravljeni. Mejo prestopivši do Ljubuške nismo imeli nobenega napada.

Ne daleč od Citluka na poti v Mostar so bile naše prednje straže napadene, mertev ni bil nobeden, ranjen edino eden. Vsled tega napada smo celo bližnjo okolico preiskali, toda zahman „lupežev“ ni bilo. Dne 3. t. m. je bil 7. lovski bataljon tudi pri Citluku napaden; njega je pa več stalo, kajti ranjenih so imeli 4, mertvega nobenega. Vstašev je mnogo čez 20 na mestu ostalo. Vjetih imamo 17 mož, mej njimi se nahaja en turški oficir in eden avstrijski civilist. Hišo, v kateri je del te druhal zavetja iskal, so naši verli topničarji z enim pokom v prah spremenili.

Na večer 5. t. m. smo uže stali pred terdovratnim Mostarjem. Toda mesto ni bilo dolgo zaperto, kmalo pod večer dojde v naš tabor paša sé svojimi oficirji, godba je svirala in veliko veselje je celi tabor navdajalo. 6. zjutraj pride pravoslavni škof sé svojim spremstvom in za njim tudi katoliški z veliko množico pred našega divizionarja Jovanoviča. Po celem taborju ni se družega slišalo kot „živio Franc Josip!“ (tedaj v slovaškem jeziku.) Iz Mostarja smo se naravnost v Buno podali.

Dne 7. t. m. pa semkaj na Krupo pred požganim mestom Gabela. Čas mi ne dopušča, da Vam natančneje popišem to revno deželo — ne ni revna, temveč bogata je — a žalibog zapuščena; le toliko rečem, da bi bolje bilo, ako bi vsi oni, ki hrepenijo po Ameriki, semkaj prišli; kajti dežela je bogata in rodovitna, le delalcev je treba, a ne takošnih, kakor so turki, ki vedno le kavo kuhajo, tobak pušijo, rajo prepejajo in svoje babe pred svetom skrivajo itd. temveč treba je pravega slovenskega kmeta, ki zna v potu svojega obraza kruh služiti in pošteno, zmerno živeti.

Politični pregled.

Ne samo na Goriškem, ampak po vsem Primorskem so mesta, trгови in vasi z nenavadno slovesnostjo obhajali cesarjev rojstni dan v dokaz, da Italija, če Bog dá in sreča junaška, ostane na to stran vedno „irredenta“.

Na Dunaji je bil 17. t. m. pod predsedstvom cesarjevim skupni svet avstro-ogerskih ministerstev. Istega dne je bil tudi vojni svet; obema je bilo zasedanje Bosne glavni predmet. Dunajski listi in drugi izrazujejo najhujšo nevoljo nad Andrassy-jem, katerega nepremišljeni in omahljivi politiki pripisujejo največo, če ne edino krivdo, da prizadeva zasedanje Bosne tako ogromne žrtve; on je nekda tako dolgo zavlekel zasedanje, da so se ustaši lahko popolnoma organizovali in slednjič je stvar smatral za lahko izvršljivo, vsled česar se je prepovršno in nezadostno preskrbelo za okupacijo. Dunajski listi, celó taki, kateri veljajo za oficijozne, pišejo tako ostro zoper Andrassy-ja in njegove naredbe, da so zaporedoma konfiskovani. Sodi se sploh, da je zvezda madjarskega voditelja avstrijske zvananje politike — utonila in da bo moral kmalo odstopiti. V Bosno in Hercegovino je šlo zadnje dni toliko vojaštva, da bode, kakor se zanesljivo nadejamo, krvava ustaja skoro potlačena.

Na Ogerskem so volitve končane. Vladna stranka bo imela večino 79 poslancev. — Na Hrvaškem ostane tudi v deželnem zboru dosedanja vladna večina. Opozicija je bila slabo organizovana in v obče mlačna; za to je propala.

V Petrogradu napadle so neke osebe generala Mezentsova na trgu sv. Mihaela. General je obležal mrtev; razbojniki pa so odbežali in do zdaj jih policija zastoj išče. Skrivna zaveza nihilistov postaja na Ruskem čedalje predrznejša in nevarnejša.

Na Nemškem se je pri volitvah pokazalo, da imajo socialni demokrati uže jako razširjeno in dobro organizovano stranko v državi, katero bodo težko zatrla drakonske postave, ki jih zdaj vlada zoper nje kuje. Celó v glavnem mestu Berlinu je v četrtem volilnem okraju zmagal socialni demokrat Fritsche z 22.000 glasov proti naprednjaku Zelle-ju, ki je dobil 20.000 glasov. — Dogovori med Berlinom in Vatikanom so skoro dognani. Bismark se je ponižal do velikih koncesij. Izpojeni škofi se povrnejo na svoja mesta. — Napadnik cesarja Viljema, H. d. e. l., je bil 16. t. m. v novi kaznilnici v Berlinu ob glavo djan.

Razne vesti.

Generala Filipovič-a je Nj. Velikanstvo imenovalo za feldmaršala, podelivši mu veliki križ Leopoldovega reda.

Enakopravnost. Kakor drugi vladni organi na Goriškem — tako se odlikujejo tudi finančni uradi v tem, da pošiljajo slovenskim občinam in strankam okrožnice, razglase in celo plačilne naloge v nemškem ali italijanskem — ali celo v obeh teh jezikih, da je v slovenskem ne. — Ne davno so dobile naše občine nekov razglas finančne oblasti glede izvažanja konj — razdeljen v dva predala: eden nemški, drugi italijanski. Vprašamo, kaj pomaga, če naši župani taka oznanila razvešajo, ko jih nikdo ne razume? Da jih tudi ne spolnuje, to je gotovo; odgovornost pa naj prevzamejo zagrizeni birokrati, katerim je ljudstvo deveta briga. — Še lepša je pa ta, da se pošiljajo novi eksekutivni ali opominjevalni listki slovenskim strankam v goriški okolici na nemško-italijanski tiskanicah, na katerih je napolnjena italijanska struna. Tedaj celó tu, ko gre ubogemu slovenskemu posestniku in obrtniku naj bolj v živo, ga dražijo javni uradi, preziraje njegovo narodnost, z ukazi v takem jeziku, kojega ne razume?! Da ne bi nad nami visel Damoklejev meč konfiskacije, hoteli bi peró v strup pomočiti, ter hudo žaljene pravice našega naroda tako braniti, kakor se spodobi neodvisnemu časnikarstvu — a objektivna ravnava nam veleva molčati.

O ranjenih in mrtvih vojaki v Bosni se raznašajo vsak dan drugačne vesti; vznemirjalo nas je n. pr. poročilo, da so ustaši v Banjaluki masakrirali 3 zdravnike, med njimi našega rojaka dr. Lisjaka. A zdaj vemo iz zanesljivih virov, da vse to ni nič res. Dr. Lisjak in dr. Zupanec sta zdaj v narodnej bolnišnici v Varcarevem (Varkar-Vakuf). Dr. Kenda pa, za katerega se tudi mnogi zanimajo, je v Klačnicah. Ranjeni polkovni zdravnik dr. Laska, kateri se je predčerašnjim v Gorico pripeljal je tam z njim govoril.

14. t. m. sta mrtva obležala v Banjaluki dva častnika Weberjevega pešpolka: Dressler in Geier, 7 pa je ranjenih.

Koliko vzemirjenja, koliko skrbi v družinah, katere imajo svoje očete ali sinove v vojski, ker se tako dolgo uradoma ne razglasijo imena mrtvih in ranjenih!

Iz Gorice se piše „Novicam“ — Pretekli torek 13. dne t. m., je bila seja dežel. šolsk. svatovlastva, kateri je predsedoval gosp. namostnik baron Pino sam. Duhovnih udov ni bilo v tej seji; tudi deželna zastopnika sta prišla še le pozno. — Pol leta bo tega, kar so „Novice“ (po „Isouzo“-u) pravile, da nameravajo napraviti v Gorici — državno nemško deško ljudsko šolo in odpraviti v srednjih šolah dosedanjo uredbo deželnih jezikov — italijanskega in slovenskega. Oboje se je zdaj zgodilo. Celih 30 let je preteklo, odkar skozi in skozi eksperimentirajo na naši staroslavni „normalki“, katere se je nekaj let imenovala „vadnica“; — in zdaj smo srečno dospeli do tega, da bode šola spet taka, kakor je bila pred l. 1848! Recite, da to ni „napredek“! Še lepši napredek je pa ta, da tudi na gimnaziji smo spet tam, kjer smo bili pred 15 — 20 leti: materinščina ni več obligatna! Vsak učenec, kedar stopi v srednjo šolo, mora — ali prav za prav njegovi starši morajo naznaniti, ali se hoče njihov sin učiti svoj materni jezik, ali drugi deželni jezik, ali pa nobenega. Če reče, da se bo učil tega ali pa tega, potem, je dotični jezik za-nj zapovedan predmet — za tisto leto; če ne, ne. Imel bom brčkone še večkrat priloznost o tem govoriti; za danes naj dam zastopnikom slovenstva na Goriškem to-le nalogo. Sta li ministerska razpisja, ki uravnujeta uk materinščine v državi deški ljudski šoli in v obeh srednjih šolah v Gorici, — plačilo za slovensko zvestobo in lojalnost, al pa kazen za to, kar uganjajo nekateri italijanski rogovileži? *) Na čast ministerstvu pa naj povem,

*) Res žalostno, če tisti možje, ki zastirajo Božjo in naravno pravo Slovencev, še ne vidijo, da delajo v roke onim, ki na svoji sestavi nosijo napis: „Trat in Istria, Gorica in vas Primorje je taško!“ Vred. Nov.

da iniciativa gledé omenjenih naredb ni njegova, ampak drugih mož, zoper katerih namere ni nič pre-mogla večina v deželni šolskem svetu. — Pristaviti nimam drugega, ko — piko.

G. Ignacij Mali, c. k. okrajni glavar v Sežani je vpokojen z naslovom namestništvenga svetovalca; vodstvo sežanskega glavarstva je izročeno Alojziju Bosiziu-u pl. Tumberg in Jungenege.

Novo društvo. Nekateri veljavni možje v Gorici nameravajo ustanoviti društvo očetov in človekeljubov na kerist odgojevanju mladine. Program, katerega priobčimo prihodnjič, obeta jako blagodejno delovanje in imena veljakov, ki so se postavili imenitnemu podvzetju na čelo, nam dajejo po-roštvo, da se bo vse storilo v dosego dobrega uspeha.

Trgovska zbornica v Gorici je izvolila po smrti Hektorja barona Ritter-ja za svojega predsednika brata rankega, Wiljema viteza Ritter-Záhony-ja, in presv. cesar ga je blagovolil kot tacega potrditi.

Goveja bolezen, vranično vnetje, razsaja prav hudo v Černičah in se je pokazala tudi v Ravnici. V Černičah je poginilo uže 21 glav (govede in 7 prascev. To je strašna šiba za uboge kmete, katere uže brez tega tare slaba letina.

Iz Banjaluke. Ko sklepamo list, dojde nam obširno pismo 19. t. m., koje priobčimo prihodnjič. Za danes samo to: K slavni zmagi naših hrabrih vojakov, kateri so 14. t. m. desetkrat močnejšo turško druhal premagali, pripomogel je največ naš rojak, nad-lieutenant V e n d r a m i n. Nek grški pop, ki ga je opazoval v strašnem boji po banjaluških ulicah, pravi, da se je bojeval kot razdražen oroslan. Slava našemu junškemu prijatelju!

Iz Vertojbe 31. julija se nam piše: V čet-tek 25. julija imeli smo v Vertojbi krajno učiteljsko konferencijo, katero je vodil g. okrajni nadzornik Fr. Vodopivec. Zbrano je bilo precej lepo število učiteljev. Kako se je konferencija versila in s kakim u-spehom je naš g. učitelj predaval, ne morem poročati, ker nisem bil nazočen in ker so sploh krajne učiteljske konferencije tajne. — Po obedu pri g. učitelju spremljal je naš novi vikar gosp. J., gospode učitelje, izvzemši nekatere, v doljvo Vertojbo in povabil jih je na kozarček domačega. Gosp. vikar je jako prihuden in menim, da tudi verl narodujak. Pozneje so se pa gospodje še dalje radovali v gostilni gospe Lasič-eve, kder je mej petjem in balincanjem čas naglo minol.

Veseli so bili i razveseljevali, so kar se je dalo živili!

Slišal sem, da nameravajo naši Vertojbanci v kratkem napraviti besedo. Čas bi že bil, da bi se tudi oni spet enkrat izbudili po dolgem spanji i nam lep i kratkocasen večer napravili. Moči ravno ne pri-manjkuje, ali domačega petja pogrešamo vedno i vedno. Domače petje je pa glavna podpora pri osovnanji narodne besede. Kamur se človek oberne, naj si bo kraj še tako majhen, kjer le domačo vese-lico napravijo, berejo se v programu točke domačega petja. Ali v Vertojbi je to nemogoče. Kdo je temu kriv?

Ako bi hotel na to vprašanje v zmislu nekterih Vertojbancev odgovoriti, zapeljal bi me jezik predaleč, zatorej raje molčim. — Pa dragi mi sosede ne vstra-šimo se, le terdni pričakujmo odrešenja! Čas pride, pa tudi mine.

Zbirka narodnih pesnij. „Slov. Narodu“ se piše: V Zagrebu izdaje g. prof. Kubač zbirko več ko 1600 jugoslovanskih narodnih pesnij, katere je sam po celem slovanskem jugu nabral. Kakor marljiva čebelica se je trudil celih 12 let mej Hrvati, Srbi in Bulgari in mej nami Slovenci, da si prilasti bogati zaklad naših narodnih pesnij. V njegovej zbirki so vsi Jugoslovani zastopani, tudi mi Slovenci, torej je zbirka, rekel bi, vsejugoslovanska in ne samo hrvatska. Zato je dolžnost vsakega Jugoslavana torej tudi nas Slovencev, njeno izdavanje podpirati, bodi si duševno s tem, da jo dopolnjujemo, bodi si materijalno s tem, da se na njo narocimo.

Vendar pa, žalibože, le malo Slovencev to svojo dolžnost izpolnjuje. Kaj menite, koliko od poldruega milijona Slovencev je naročenih na omenjeno zbirko? Strmité nad ogromnim številom 10. reci, desetih naročnikov, ki jih ima g. Kubačeva zbirka mej nami!

Nihče se ne mora izgovarjati s tem, da nij vedel za stvar, kajti oznanjena je bila uže dovolj po slovenskih časopisih.

Kje ste slovenski glasbeniki, narodni učitelji in muzikalno izobraženi slovenski duhovniki? Kje ste slovenski dijaki, zlasti učiteljski pripravniki? Za slovansko narodno knjigo se ne zmenite, a ko bi se kake nemške „national-biblioteke“ tikalo, bi vas morda bolj zanimalo.

Kje ste sploh izobraženi Slovenci in prvaki našega naroda, katerega zovejo naši sosede „pjevački narod“? Zdaj se narodne skažite, ko je čas zato. Pač lahko, pa tudi le majhne vrednosti je, biti rodoljub, dokler se ne zahteva drugega kot besede; a kaj dru-

gega je tedaj, kadar je treba svoje mišljenje v djanji pokazati.

Končno naj spregovorim še nekoliko besedij o zbirki samej. Ona izhaja v trimesečnih zvezkih, torej v četirih na leto. Vsak zvezek donša na velikej osmini in v elegantnej obliki okolo 100 napevov. In cena za štiri zvezke je samo 5 gl., kar je, kakor vsak lahko razvidi zelo malo. Naročnina za celo leto, ali pa za vsak zvezek (1 gl. 25 kr.) posebej se pošilja gospodu izdavalcelju Fr. Kubaču v Zagrebu. Ilco št. 765. Dosedaj sta izšla dva zvezka, tretji pak izide koncem septembra.

F. J. F.

Listnica uredništva. Gg. dopisnikom iz Bovea, Dornberga, Naklega, Rifenberga, iz Križa, iz Kanala, iz ajdovske okolice, iz Kota, s Tolminskega, iz Divače: Obžalujemo, da Vam danes nismo mogli vstreči: prihodnjič zanesljivo! Gosp. M. v Tolminu. „Soča“ ni vajena zajemati svoja tolminska poročila iz tržaških uradnih listov. Za samo osobne napade — in naj so morda še tako opravičeni, — se pa ne da ni rabiti, ni zlorabiti.

Dunajska borza.

	22 avg.
Enotni drž. dolg v bankovih	62 gl. 35 kr.
Enotni drž. dolg v srebru	64 „ 40 „
Zlata renta	71 „ 60 „
1860 drž. posojilo	114 „ 50 „
Akcije narodne banke	814 „ — „
Kreditne akcije	257 „ 75 „
London	115 „ 65 „
Srebro	100 „ 70 „
Napol.	9 „ 28 „
C. kr. cekini	5 „ 51 „
Državne marke	

Javna zahvala.

Vsem onim, ki so saboto 17. t. m. blagovolili spremiti truplo našega nepozabljivega sina oziroma brata, gospoda JOZEFA MLEKUSA, duhovna v pokoji, kateri je 15. t. m. o 8. uri zvečer mirno v Gospodu zaspal, izrekamo najtoplejšo zahvalo, posebno pa čestiti duhovščini, čitalničarjem in gospodoma pevcem za srcé ginljivo nagrobnico.

Bovec 20. avgusta 1878.

Žalujoča družina.

Oznanilo.

Podpisano županstvo naznanja, da bode dne 6. septembra tekočega in vsacega naslednjega leta v Renčah letni terg za živino in različno drugo blago.

ŽUPANSTVO V RENČAH
dne 18. avgusta 1878.

Fr. grof Strassoldo
župan.

Za samo 4 gl. 75 kr. prodamo

62 krasnih stvari, to je:

1 kristalna pušica za maslo ali sladkor.	7 žlic, vedno belih.
1 eleg. zlatobrontena pisna priprava.	6 žliček za kavo enaki h
2 okincani cvetlični vazii iz alabastra,	6 japonskih čaš za vodo
20 prav ličnih podob (je-klorezo.).	6 kosov francoskega par funnega mjila.
1 par najnovjših Bebe-uharov.	1 cvetlična pletenka iz brusnih perl.
2 zapestni gumbi iz no-vozlata.	1 govorni aparat, jako prijeten.
3 prsne gumbi iz novo-zlata.	3 šaljivi predmeti za mlado in staro.
1 lulica za smodke iz morske pene z jantaron, umetno rezana.	1 pušica za dišave iz al-paka srebra.
	1 petrolna svetilnica s kroglo.
	62 kosov.

Vse tu navedene stvari (62) so lepe in prav praktične, pa stanejo samo 4 gl. 75 kr.; posila jia pod garancijo proti pošl. povzetju kamor koli:
I. Galanterie-Magazin in Wien I, Babenbergerstrasse I.

Razpis učit. služeb.

V tem šolskem okraju se razpisujejo učiteljske službe enorazrednic III. plačilne vrste v Štjaku, Rodiku in Brestovici.

Dohodki teh služeb so določeni v deželnih šolskih postavah 10. marcija 1870. in 16. oktobra 1875.

Prosilci naj vložo svoje prošnje previdene z dokazom učiteljske sposobnosti naj dalje do 14. septembra t. l. pri dotičnih krajnih, šolskih svetih.

Prosilci, ki ne služijo v tem okraju naj prosijo po njem predstavljenih šolskih oblastih.

C. K. OKR. ŠOLSKO SVETOVALSTVO

v Sežani, 2. avgusta 1878.

Pijancevanje tuni v dohujšej meri, ozdravlja pod garancijo, tudi da bolnik za to ne vé, in da se zdravju ne škoduje, iznajdnik TH. KONETZKY, izdelavec dišav v BER-LINU, N. Bernauerstrasse Nr. 99. Vpliv te iznajdbe je zdravstveni zbor preiskaval, in so bolniki pred kr. sodnijami s pr-sego potrdili. Naj se tedaj naravnost pri meni naroči, in ne zmeni na ponarejevalce. Zahvalna pisma zastoj in franko.

Važno oznanilo.

S pomočjo slavnoznanega prahu Iwells zamore si vsakdo v nekaterih minutih, in ne da bi se motil z umetno zloženimi stroji, napravljati PIVO, odlično po svojem okusu in po zdravstvenih lastnostih in nič niže od onih piv, ki se narejajo v Čaveni, na Dunaji, na Bavarskem, in sicer prav po ceni, kajti liter stane, če se vsi stroški vračunijo, samo 14 centezimov.

Navadna cena zaboja za 125 litrov 6 gl.

„ „ „ „ 60 „ 3 „

„ „ „ „ 30 „ 2 „

(Prosto poštnine v vsej Italiji in Avstriji.)

V vsakem zaboju je prav razumljiv poduk, kako se ima ravnati, kar je tako lahko, da se ni mogoče zmetiti.

Naročuje se pri
G. Perino in Coggiola (Italia).

Oznanilo.

Ravnateljstvo zastavljavnice (Monte di pietà) ustanovljene po grofu Thurnu v Gorici naznanja, da bode dne 9 septembra 1878 začela javna dražba (kaut) nerešenih zastav II. četrt leta 1877 t. j. tiste, ki so bile zastavljene meseca Aprila, Maja in Junija 1877.

V Gorici 2. Avgusta 1878.

Ravnatelj: D. Lovisoni.

Wir empfehlen geschätzt als bestes und Preiswürdigsten

Die Regenmäntel,
Wagendecken (Plachen), Bettunterlagen, Zeltstoffe

der k. k. pr. Fabrik

von M. J. Elsinger & Söhne
in Wien, Neubau, Zollergasse 2,

Lieferanten des k. und k. Kriegsministeriums, Sr. Maj. Kriegsmarine, vieler Humanitätsanstalten etc. etc.